

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru No. 77964/14

Nesibe ALAN / TÜRKİYE

2 Temmuz 2019 tarihinde,

Başkan

Julia Laffranque,

Hâkimler

Ivana Jelić,

Arnfinn Bårdsen

ve *Bölüm Yazı İşleri Müdür Yardımcısı* Hasan Bakırcı'nın katılımıyla oluşturulan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ("İkinci Bölüm"), Daire olarak toplanarak, 11 Aralık 2014 tarihinde yukarıda belirtilen başvuruyu ve davalı Hükümet tarafından sunulan görüşleri dikkate alarak, gerçekleştirilen müzakerelerin ardından aşağıdaki kararı vermiştir:

© T.C. Adalet Bakanlığı, 2020. Bu gayri resmî çeviri, Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığı tarafından yapılmış olup, Mahkeme açısından bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Bu çeviri, davanın adının tam olarak belirtilmiş olması ve yukarıdaki telif hakkı bilgisiyle beraber olması koşulu ile Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığına atıfta bulunmak suretiyle ticari olmayan amaçlarla alıntılanabilir.

OLAY VE OLGULAR

1. Başvuran Nesibe Alan, Türk vatandaşı olup, 1944 doğumludur ve Karaman'da ikamet etmektedir. Başvuran, Mahkeme önünde Mersin Barosuna bağlı avukatlar A. Aktay ve U.Ç. Aktay tarafından temsil edilmiştir.

2. Türk Hükümeti ("Hükümet") ise kendi görevlisi tarafından temsil edilmiştir.

3. Başvuran özellikle, Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesinin ihlal edildiğini ileri sürmektedir.

4. Başvurana ödenen kamulaştırma tazminatının değer kaybına ilişkin ilgilinin şikâyeti, 19 Ekim 2017 tarihinde, Hükümete bildirilmiş ve başvurunun geri kalan kısmının, kabul edilemez olduğuna karar verilmiştir.

A. Davanın Koşulları

5. Davanın kendine özgü koşulları, taraflarca ifade edildiği şekliyle, aşağıdaki gibi özetlenebilir.

6. Başvuran Ermenek'te (Karaman) bulunan 5.081.59 m²'lik bir alana sahip olan taşınmazın (185 No.lu ada ve 97 No.lu parsel) malikidir.

7. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, 2002 yılında, Ermenek'te baraj ve hidroelektrik santrali inşaatı projesini onaylamıştır. Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü ("idare"), 2006 yılında, bu projeye ilişkin kamu yararı kararı almıştır. Başvuran, bu projeden etkilenen malikler arasında yer almaktadır.

8. Bakanlar Kurulu, 31 Ocak 2009 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanan bir kararla, normal kamulaştırma prosedürüne göre henüz kamulaştırılmayan söz konusu projeden etkilenen ilgili taşınmazların Kamulaştırmaya İlişkin Kanun'un 27. maddesinde öngörülen acele kamulaştırma prosedürüne göre kamulaştırılacağına karar vermiştir.

9. İdare, 19 Mart 2009 tarihinde, söz konusu hükme dayanarak Ermenek Asliye Hukuk Mahkemesine (“AHM”) başvurmuştur.

10. AHM, 4 Haziran 2009 tarihinde, geçici tazminatı 21.900 Türk lirası (TRY - yaklaşık 10.035 avro (avro)) olarak belirlemiş ve söz konusu taşınmazın acele kamulaştırılmasına karar vermiştir. Başvuran, ödemeyi tahsil etmiş ve idareye taşınmaza el konulmasına izin verilmiştir.

11. İdare, 7 Ekim 2010 tarihinde, Kamulaştırma Kanunu’nun 10. maddesinde öngörüldüğü gibi kamulaştırma tazminat tutarının belirlenmesi amacıyla AHM önünde dava açmıştır.

12. AHM, 19 Mart 2012 tarihinde, kamulaştırma tazminatını 30.822.42 TRY (yaklaşık 13.014 avro) olarak belirlemiştir. Bu meblağ söz konusu mahkemeye başvurulduğu tarihte taşınmazın değeridir. AHM, başvurana daha önce acele kamulaştırma prosedürü çerçevesinde 21.900 TRY tutarında bir meblağ ödendiğini tespit etmiş ve idare tarafından 8.922.42 TRY (yaklaşık 3.767 avro) tutarının ödenmesine karar vermiştir. Başvuran, bu ödemeyi tahsil etmiş ve taşınmaz tapu sicilinde idare adına tescil edilmiştir.

13. Yargıtay, 13 Kasım 2012 tarihinde, ilk derece mahkemesinin kararını onamış ve 11 Nisan 2013 tarihinde, ilgililerin karar düzeltme talebini reddetmiştir.

14. Başvuran, 13 Haziran 2013 tarihinde, özellikle kamulaştırma tazminatına gecikme faizi eklenmemesi nedeniyle, mülkiyet hakkının ihlal edildiğini ileri sürerek, Anayasa Mahkemesi önünde bireysel başvuruda bulunmuştur.

15. Anayasa Mahkemesi, 21 Temmuz 2014 tarihinde, başvuranın başvurusunun kabul edilemez olduğuna karar vermiştir. Anayasa Mahkemesi, başvurana ödenen tazminatın enflasyonun etkisi altında maruz kalınan değer düşüklüğünün %3,4’ oranında olduğunu ve gecikme faizinin eklendiğine ilişkin şikâyetin dayanaktan yoksun olduğunu gözlemlemiştir.

B. İlgili İç Hukuk Kuralları ve Uygulaması

16. Somut olayla ilgili iç hukuk kuralları ve uygulaması, *Dökmeci /Türkiye* (No. 74155/14, §§ 30-34, 6 Aralık 2016) kararında ele alınmaktadır.

ŞİKÂYET

17. Başvuran, Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesini ileri sürerek, kamulaştırma tazminatına gecikme faizi eklenmemesinden şikâyet etmektedir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

18. Başvuran, kendisine ödenen tazminatın, taşınmazının gerçek değerini yansıtmadığını iddia etmektedir. Başvuran, dava süresini ve acele kamulaştırma prosedürü sonucundan itibaren idare tarafından taşınmaza el konulmasını dikkate alarak, tazminata gecikme faizinin eklenmesi gerektiğini kanaatine varmaktadır.

19. Hükümet, yukarıda belirtilen *Dökmeci* davasında kabul edilen hesaplama yöntemine göre, somut olayda kamulaştırma tazminatının tamamına kıyasla, maruz kalınan değer kaybının % 5 oranından düşük olduğunu gözlemlemektedir. Hükümet, *Arabacı/Türkiye* ((kabul edilebilirlik hakkında karar), No. 65714/01, 7 Mart 2002) ve *Kurtuluş/Türkiye* ((kabul edilebilirlik hakkında karar), No. 24689/06, 28 Eylül 2010) davalarına atıfta bulunarak, bu nedenle başvurunun açıkça dayanaktan yoksun olduğunu değerlendirmektedir.

20. Başvuran, bu hususta herhangi bir görüş bildirmemektedir.

21. Mahkeme, başvuranın şikâyetine benzer bir şikâyet hakkında daha önce karar verdiğini ve kamulaştırma tazminatının tamamına kıyasla % 7.7

oranında değer kaybı nedeniyle, Sözleşme'ye Ek 1. No.lu Protokolün 1. maddesinin ihlal edildiğinin sonucuna vardığını hatırlatmaktadır. Bununla birlikte, *Arabacı* ve *Kurtuluş* (yukarıda belirtilen kararlar) davalarda, Mahkeme ödenen meblağ arasında (% 5 oranından daha az) küçük farkın bulunduğunu, tazminatın tamamının hesaplama yönteminden kaynaklanan belirsizlik payı olarak yorumlanabileceğini ve bu payın genel menfaatin korunması ile ilgililerin haklarının korunması arasındaki adil dengeyi bozmadığını değerlendirmektedir.

22. Somut olayda Mahkeme, başvurana ödenen tazminatın enflasyonun etkisi altında maruz kalınan değer düşüklüğünün Anayasa Mahkemesi tarafından belirtildiği şekliyle %3.4 oranında olduğunu gözlemlemektedir.

23. Mahkeme (yukarıda belirtilen) *Arabacı* ve *Kurtuluş* davaları ışığında, tazminatın enflasyon dikkate alınarak ödenmesi durumunda oluşacak çok küçük farkın, genel menfaatin korunması ile ilgilinin haklarının korunması arasındaki adil dengeyi bozmayacağını değerlendirmektedir.

24. Sonuç olarak, başvuru açıkça dayanaktan yoksundur ve başvurunun Sözleşme'nin 35. maddesinin 3 ve 4. fıkraları uyarınca reddedilmesi gerekmektedir.

Bu gerekçelerle, Mahkeme, Oy Birliğiyle,

Başvurunun kabul edilemez olduğuna *karar vermiştir*.

İşbu karar, Fransızca dilinde tanzim edilmiş olup, 5 Eylül 2019 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

Hasan Bakırcı
Bölüm Yazı İşleri Müdür Yardımcısı

Julia Laffranque
Başkan